

Tunni teema: Eesti lavamuusika

Tunni sotsiaalne eesmärk: Tutvumine eesti kultuuriga

Tunni õpetuslik eesmärk: Tutvumine lavamuusikaga

Õppevahendid: Muusikaõpik gümnaasiumile (I. Garsnek), lk. 146-147, www.youtube.com

9.00	Tervitus	Tunni alustamine, puudujate märkimine.	
	Hermann „Uku ja Vanemuine ehk eesti jumalad ja rahvad“	Juba Karl August Hermann üritas kirjutada ooperit. Selle tulemusena valmis neljavaatuseline lauleldus (laulumäng) „Uku ja Vanemuine ehk eesti jumalad ja rahvad“ (1908), kust pärineb ka tuntud laul „Kungla rahvas“.	
	A. Lemba „Sabina“, „Lembitu tütar“	1905. aastal kirjutas A. Lemba oma esikooperi „Sabina“, mille ta 1908. aastal töötas uue libreto ooperiks „Lembitu tütar“. Ent „Sabina“ pole originaalkujul säilinud ning ka Peterburis ja Tartus lavale jõudnud „Lembitu tütar“ kukkus tegelikult läbi. Ka helilooja järgmine ooper „Kalmuneid“ (1928) on teosena nõrk.	
	Evald Aava (1900-1939) „Vikerlased“	Evald Aava kirjutas esimest rahvuslikku ooperit „Vikerlased“ (1928, esietendus samal aastal Estonias). Libreto aluseks on Karl August Hermann lühijutt „Auulane ja Ülo“. Vikerlase tegevus toimub 1187. aastal, mil saarlased ründasid rootslasi ja põletasid maga Sigtuna linnuse. Ent libreto keskmes on siiski pigem romantiline armastuskolmnurk. Evald Aav ei tsiteeri „Vikerlastes“ küll rahvapäraseid meloodiaid ja rahvuslikke muusikalisi motiive võib teoses kuulda sellegipoolest. Ooperis on olemas koorinumbrid ja väljendusrikkusega Ülo ja Juta armastusduett. http://www.youtube.com/watch?v=o5rVcAp2B5s	
	Adolf Vedro (1890-1944)	Kirjutas ooper „Kaupo“ (1932), mis räägib muistsete liivlaste võitlusest ordurüütlite vasatu (о борьбе ливов с членами ордена).	

	Eduard Tubin (1905-1982)	Esimene eesti rahvuslik balett on „Kratt“ http://www.youtube.com/watch?v=ZYHvo1awZg&playnext=1&list=PL8F30084EE84B18C3&feature=results_video , mida helilooja komponeeris 1939. ja 1940. aastal. Lavale jõudis „Kratt“ 1943. aastal Vanemuises http://www.youtube.com/watch?v=MSEfm63Nt28&list=PL8F30084EE84B18C3 , aasta hiljem ka Estonia teatris. Tubin kasutas oma balettis tantsu- ja pillilugusid. „Krati“ muusikanumbrid jagunevad kaheks: külaelu stseenid, milles on tugev side rahvamuusikaga ja mütoloogilised tegelased iseloomustavad helipildid. 1962. Aastal Tubin kõnealuselt balettimuusikast ka orkestrisüüdi. Viimati lavastati „Kratti“ 1999. a Estonia teatris.	
--	-----------------------------	--	--